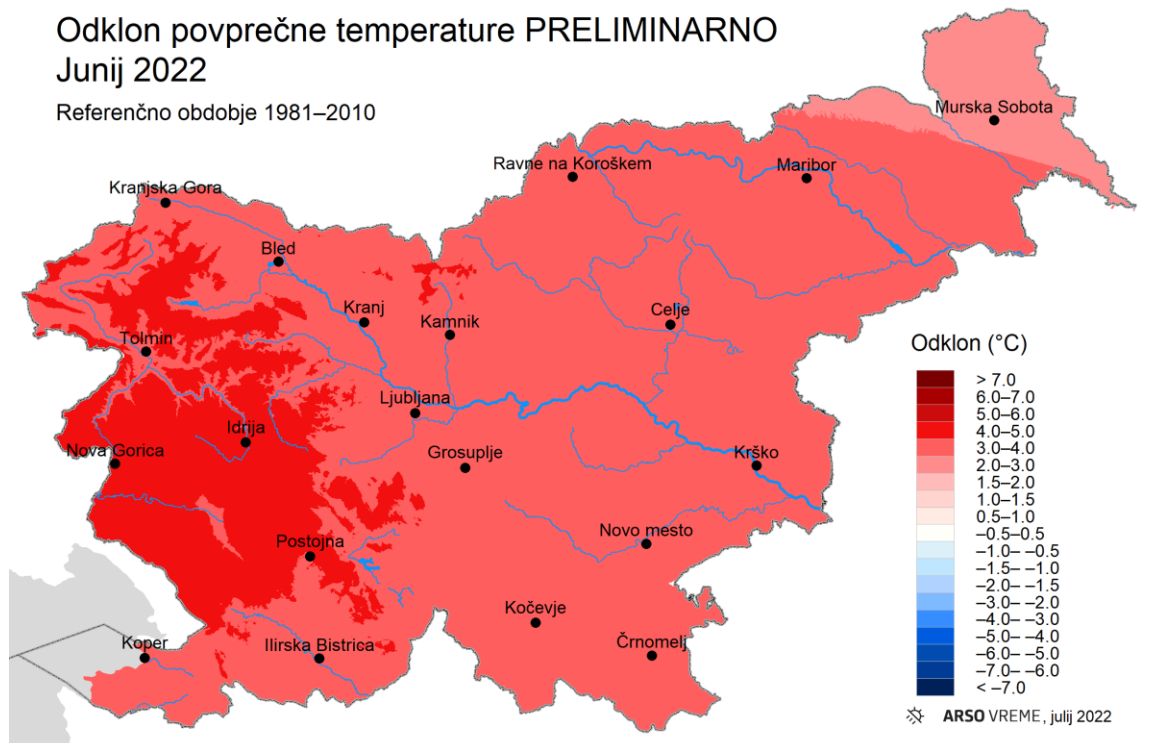

Podnebne značilnosti junija 2022

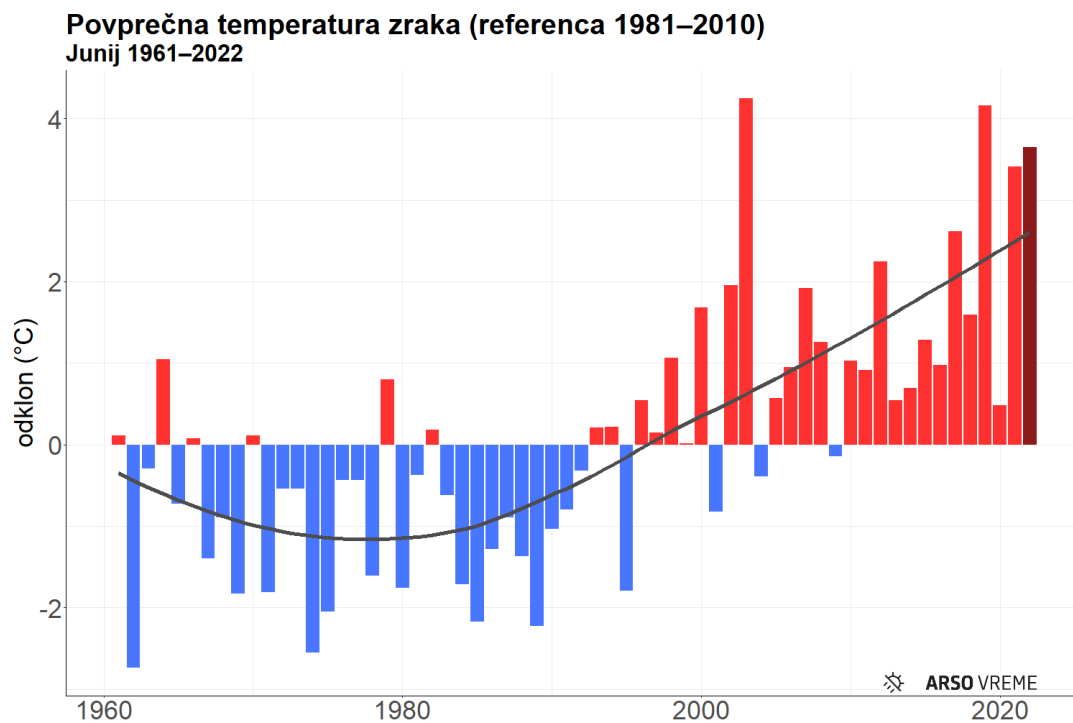
Po delnih in še ne povsem preverjenih podatkih je bila junijska povprečna temperatura zraka na ravni celotne Slovenije močno nad povprečjem dolgoletnega obdobja. Padavin je bilo na ravni Slovenije podpovprečno. Na ravni države je bilo nadpovprečno veliko sončnih ur.

Slika 1. Odklon povprečne temperature zraka junija 2022 od povprečja tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010

Odklon temperature zraka od povprečja obdobja 1981–2010 je na državni ravni znašal 3,7 °C, kar uvršča junij 2022 med tri najtoplejše od leta 1961. Prehitel je lanski junij, ki je bil do sedaj tretji najtoplejši. Od leta 1961 je bil najtoplejši junij 2003, z odklonom 4,2 °C, tesno mu je pa sledil junij 2019. Najhladnejša sta bila junija 1962 in 1974, z odklonoma –2,7 °C in –2,6 °C. Prostorsko je bil temperaturni odklon letošnjega junija največji na zahodu, kjer je znašal med 4,0 in 5,0 °C, v večjem delu države je bil odklon med 3,0 in 4,0 °C, na skrajnem severovzhodu pa je bil odklon okrog 3,0 °C ali desetinko manj. Glede na temperaturni razpon v obdobju 1981–2010 je bil junij zelo toplel (med devetim decilom in 98. centilom), ponekod izjemno toplel (nad 98. centilom). Sredi meseca se je marsikje začel prvi vročinski val, še nekoliko prej kot lanskega junija. V Kopru se je vročinski val začel 16. junija, z enim dnevom prekinitve pa sta dva vala trajala nato do konca meseca. V Ljubljani se je začel vročinski val 18. junija, nato pa so dnevi dveh vročinskih valov, vmes je 25. junij nekoliko pod pragom za vročinski val, trajali do konca meseca. V Podnanosu smo 28. junija izmerili nov junijski rekord, 38,0 °C. Do sedaj je bilo junija najtopleje v Metliki (37,5 °C 22. junija 2000). Juniji so bili glede na primerjalno obdobje 1981–2010 od leta 1961 do približno leta 1992 povečini hladnejši od povprečja, nato pa razen redkih izjem toplejši. Letošnji junij je že 13 zapovrstjo s pozitivnim odklonom temperature. Juniji se od začetka osemdesetih let prejšnjega stoletja v povprečju ogrevajo. Linearni trend ogrevanja znaša skoraj 0,6 °C/desetletje in je statistično značilen. V tem tisočletju je

bilo 19 junijev s pozitivnim in samo trije z negativnim odklonom temperature od povprečja obdobja 1981–2010. V zadnjem letu dni so imeli samo trije meseci (oktober 2021, marec in april) temperaturo pod povprečjem tridesetletnega obdobja 1981–2010.

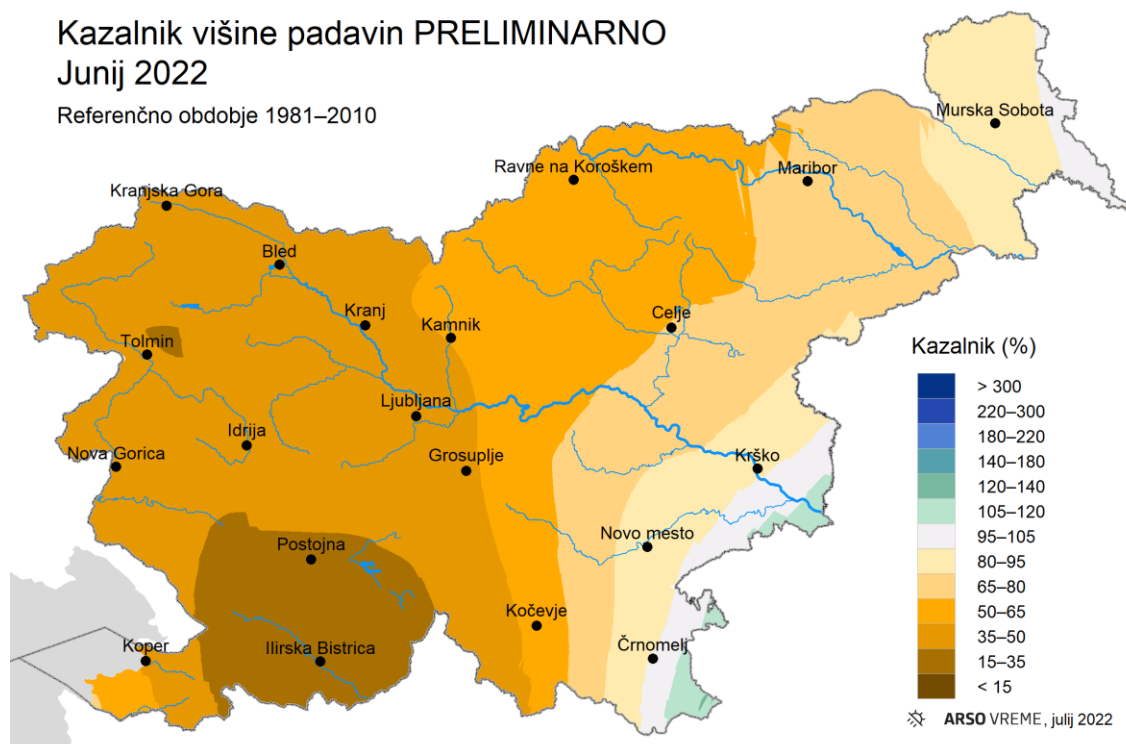

Slika 2. Odklon povprečne temperature zraka na državni ravni v junijih 1961–2022 od povprečja tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Z rdečo so označeni nadpovprečno topli meseci, z modro hladnejši od povprečja. Letošnji junij je označen s temnejšo barvo.

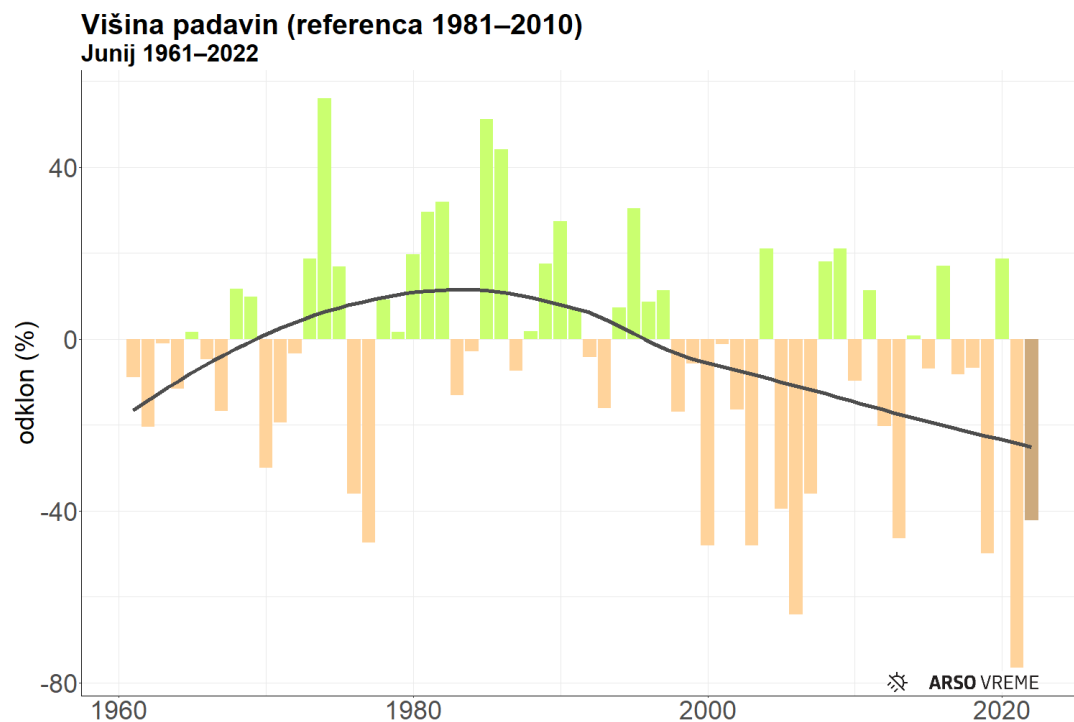
Junij je bil na ravni celotne države namočen podpovprečno glede na primerjalno obdobje 1981–2010. S tem nadaljuje vrsto podpovprečno namočenih mesecev od decembra lani, ki jo je prekinil le april. Na državni ravni je kazalnik višine padavin znašal okrog 58 %, kar uvršča junij 2022 med osem najbolj suhih od leta 1961. Najmanj je bil v tem obdobju namočen lanski junij, s kazalnikom 24 %, pod 50 % dolgoletnih padavin pa je imel še junij 2006 (36 %). Najbolj namočen v tem obdobju je bil junij 1974, s kazalnikom padavin 156 %, kazalnik padavin nad 150 % pa je imel še junij 1985 (151 %). Prostorsko gledano je bil junij 2022 najbolj suh v zahodnem delu države, posebej na jugozahodu, kjer je bil med tremi najbolj suhimi doslej. Proti vzhodu je bil manko padavin vedno manjši, ponekod na vzhodni meji je bilo celo nadpovprečno namočeno. Glede na razpon višine padavin v obdobju 1981–2010 je bil junij na zahodu države, razen skrajnem zahodu in na Obali, zelo suh (med drugim centilom in prvim decilom), ponekod izjemno suh (pod drugim centilom), proti zahodu in vzhodu nato suh (med devetim centilom in prvim kvartilom), še bolj na vzhod pa normalen (med prvim in tretjim kvartilom). V sedemdesetih in osemdesetih pa tudi še v devetdesetih letih prejšnjega stoletja so imeli juniji povečini nadpovprečno višino padavin, od sredine devetdesetih let pa v povprečju junijska količina padavin pada. Linearni trend v obdobju od leta 1961 ni statistično značilen, od devetdesetih let prejšnjega stoletja pa je. V tem tisočletju je bilo le sedem junijev nad in kar 15 s kazalnikom padavin pod vrednostjo dolgoletnega povprečja.

Kazalnik višine padavin PRELIMINARNO Junij 2022

Referenčno obdobje 1981–2010

Slika 3. Kazalnik višine padavin junija 2022 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Upoštevano je sorazmerno majhno število merilnih postaj, saj za mnoge postaje zaradi kratkega niza meritev še nismo izračunali dolgoletnega povprečja ali podatki v času nastanka poročila še niso bili na voljo.

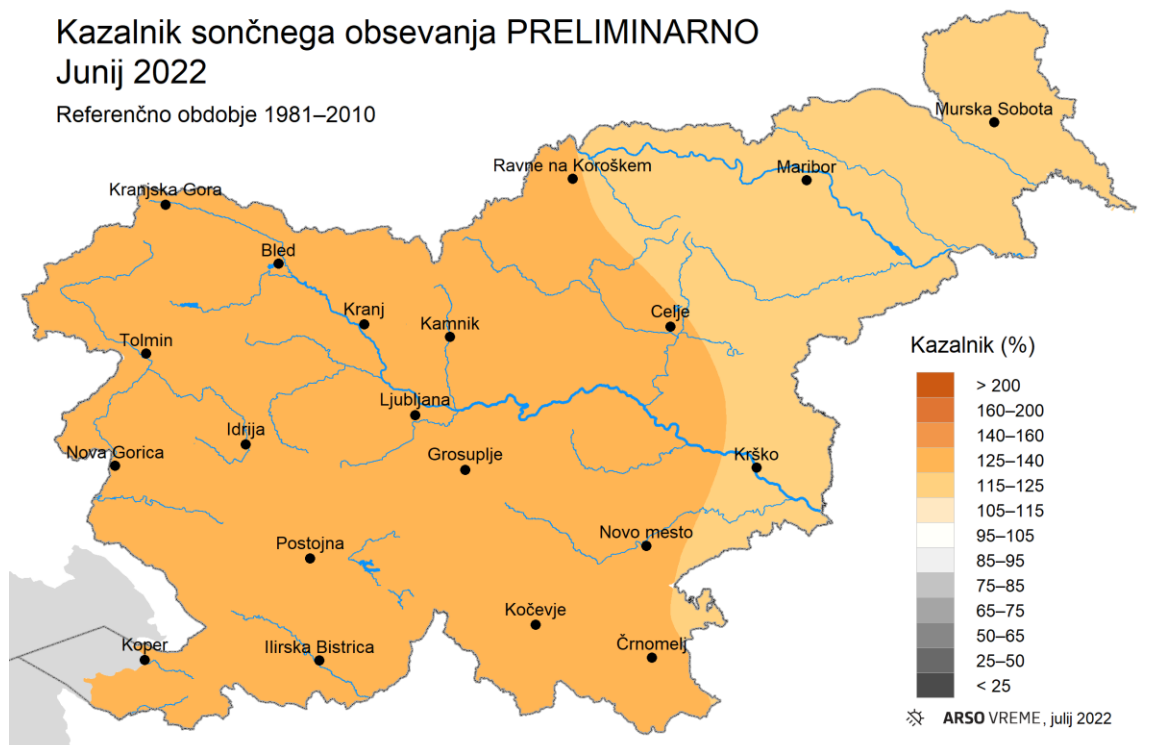

Slika 4. Relativni odklon višine padavin na državni ravni v junijih 1961–2022 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Z zeleno so označeni nadpovprečno, z rjavo pa podpovprečno namočeni meseci. Letošnji junij je označen s temnejšo barvo.

Osončenost letošnjega junija je bila na državni ravni visoko nadpovprečna. Kazalnik trajanja sončnega obsevanja glede na primerjalno obdobje 1981–2010 je znašal 127 %, kar uvršča letošnji junij med štiri najbolj osončene po letu 1961. V tem obdobju je bil najbolj osončen lanski junij, s kazalnikom trajanja sončnega obsevanja 145 %, ki sta mu sledila junij 2019 (kazalnik 138 %) in 2000 (kazalnik 137 %). Najmanj osončen je bil junij 1975 s kazalnikom osončenosti 69 %. Sledili so mu juniji 1995, 1974, 1969 in 1989, vsi s kazalnikom osončenosti pod 80 %. Te številke so zaradi majhnega števila meritev precej nezanesljive. Prostorsko gledano je bila relativna osončenost letošnjega junija največja v zahodnih dveh tretjinah države, kjer je znašal kazalnik trajanja sončnega obsevanja med 125 in 140 % (posebej visok je bil v pasu od osrednjega dela države proti jugu, kjer je osončenost preseгла 300 ur), proti severovzhodu pa je osončenost padala in dosegala vrednost med 115 in 125 %. Glede na razpon trajanja sončnega obsevanja v obdobju 1981–2010 je bil junij zelo visoko in celo izjemno sončen (nad devetim decilom) v pasu od osrednjega do južnega dela države, drugod pa visoko osončen (med tretjim kvartilom in devetim decilom). Trajanje sončnega obsevanja se v povprečju viša že od osemdesetih let prejšnjega stoletja. Linearni trend v obdobju od leta 1961 znaša okrog 3 %/desetletje in je statistično značilen. V tem tisočletju je bilo 16 junijev s kazalnikom nad in šest pod vrednostjo dolgoletnega povprečja 1981–2010.

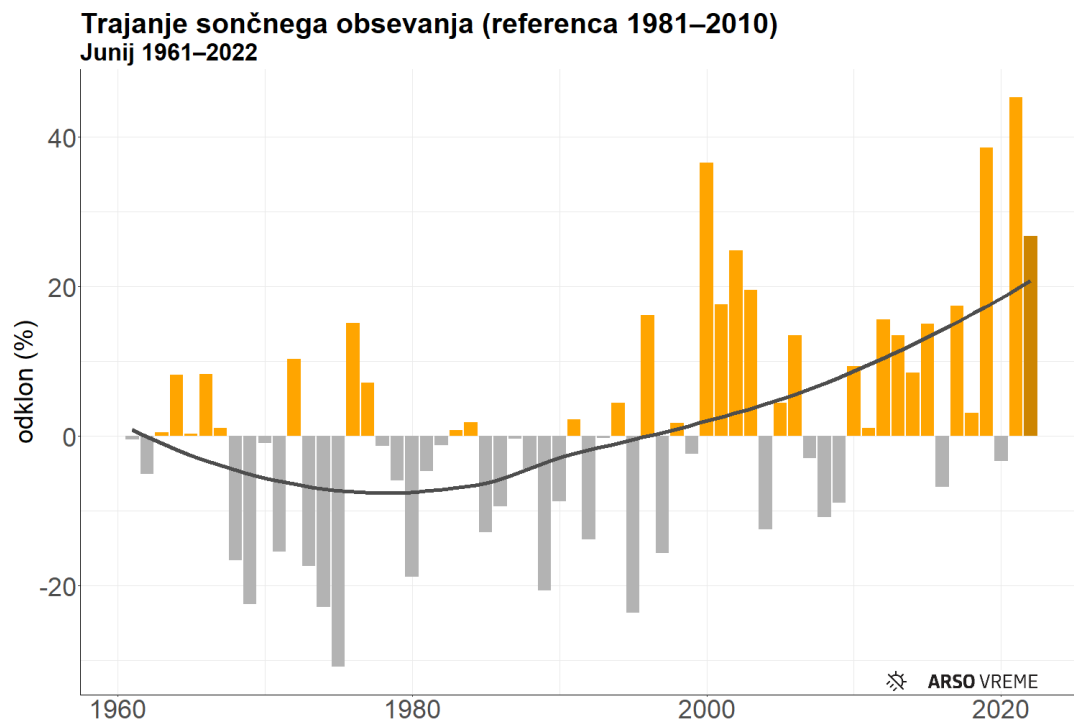
Kazalnik sončnega obsevanja PRELIMINARNO Junij 2022

Referenčno obdobje 1981–2010

Slika 5. Kazalnik trajanja sončnega obsevanja junija 2022 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Zemljevid je shematičen, ker je narejen na osnovi majhnega števila podatkov. Posebej ob mejah države so napake lahko velike.

Zaradi s snegom skromne minule meteorološke zime in pomladi je sneg tudi v visokogorju hitro skopnel. Na Kredarici, 2514 m nad morjem, je bil zadnji dan s snežno odejo 5. junij, kar je med najzgodnejšimi zaključki snežne odeje iz zimskega obdobja. Zelo podobne so bile razmere tudi v letih 2015 (6. junij), 2007, 2003 in 2000 (4. junij), 1999 (5. junij). Pred nekaj desetletji se je snežna odeja praviloma povsem stalila šele julija, v tem tisočletju pa pogosteje junija.

Slika 6. Relativni odklon trajanja sončnega obsevanja na državni ravni v junijih 1961–2022 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Z oranžno so označeni nadpovprečno, s sivo pa podpovprečno osončeni meseci. Letošnji junij je označen s temnejšo barvo.

Po mesečni statistiki temperature zraka in višine padavin je bil letošnji junij na ravni države najbolj podoben junijema 2019 in 2003, ki sta bila še toplejša in nekoliko bolj suha. Vremenski potek se je med omenjenimi meseci seveda razlikoval. Zemljevide odklonov za izbrane spremenljivke najdete na povezavi <https://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/current/archive/monthly-charts/>.

ARSO, 6. julij 2022